

media and digital strategies – active use of social networks, online petitions, and digital platforms to mobilise and disseminate information;

symbolic and performative practices – public actions, pickets, artistic forms of protest aimed at drawing attention to the problem.

These strategies demonstrate a transition from spontaneous resistance to more structured forms of urban citizenship. The protest activity of Kyiv residents testifies to the conflict between the logic of the urban political regime, focused on growth and investment, and the practices of everyday use of the city. In this context, the right to the city manifests itself as a demand for citizens' participation in urban planning decisions and the preservation of the symbolic meaning of urban space. The Kyiv case shows that the city is becoming an arena of struggle not only for resources, but also for meanings, identity, and forms of collective action.

References

1. Bourdieu on social capital – theory of capital (2015). URL: <https://www.socialcapitalresearch.com/bourdieu-on-social-capital-theory-of-capital/>
2. The Social Production of Space (2013). URL: <https://www.scribd.com/document/308431129/The-Social-Production-of-Space>
3. Stone C. N. (2015) Reflections on Regime Politics: From Governing Coalition to Urban Political Order // Urban Affairs Review. Vol. 51 (1). P. 101-137. URL: <https://mesopolhis.fr/wp-content/uploads/2022/05/1.-Stone-2015-Reflections-on-Regime-Politics.pdf>
4. Harvey D. (2003) The New Imperialism. Oxford: Oxford University Press. 263 p. URL: https://aklatangbayan.wordpress.com/wp-content/uploads/2013/03/david_harvey_-_new_imperialism.pdf

DOI 10.70286/ISU-04.02.2026.008

ХУДОЖНЬО-ОБРАЗНЕ ЗОБРАЖЕННЯ ЯК ПРОВІДНИК ПСИХОЛОГІЗМУ

Топорков Дмитро Анатолійович
аспірант

Кафедра музичної україністики та
народно-інструментального мистецтва
<https://orcid.org/0000-0002-0060-4547>

Карпатський національний університет ім. Василя Стефаника

Від значущості постаті художника в першу чергу залежить первісна «комунікативна позиція», що виступає фактором-каталізатором ефективності взаємодії з публікою. В образотворчому мистецтві комунікативна позиція автора підкріплюється не тільки його суспільним статусом, рівнем популярності чи

особистісними якостями, а ще й контекстними обставинами виготовлення певного твору, громадянською позицією, сповіданням певних цінностей, біографічними даними та впливом стильової епохи в якості природнього творчого середовища [6, с. 172].

У зображальному мистецтві присутній потужний образний вплив, що дозволяє естетичними прийомами та задіяним символно-смысловим рядом досягти мети не тільки поставленої автором, а й публікою. На цьому етапі взаємодії виникає парадокс: «фіксоване» мистецтво здатне бути зворотним провідником психологізму і повноцінно впливати на автора. Як це відбувається? Секрет криється у складній, розгалуженій та суперечливій ідеї, закладеній автором зображального твору, яка має ознаки творчого процесу, і яку, на відміну від наскрізної ідеї промови, неможливо «прочитати» лінійно, послідовно [2, с. 412; 5]. Художник, відчуваючи певний комплекс власних емоцій та переживань, генерує сильну мистецьку ідею, надихається образними мотивами своєї творчої уяви та втілює це все у вигляді унікального поєднання форм, кольорів і фактур, що здатне на психологічну комунікацію із глядачем: емоції автора відчитуються, його переживання поділяються публікою, а його «заклики» та ментальні цінності стають зрозумілими.

Такою у більшості випадків є абстрагований вплив автора на глядача через мистецьку комунікацію, основні психологічні орієнтири якої достатньою мірою відомі обидвом суб'єктам. У свою чергу, глядач впливає на автора своєю оцінкою загального мистецького ефекту, що справляє цей твір. Після глядацької (або суспільної) оцінки сам твір (як правило) вже не буде відкоригований автором, проте назавжди змінить власне смислове та символне навантаження, вплинувши таким чином на подальше ставлення автора до власної роботи, на психологічний і ментальний портрет автора в очах публіки, на подальшу долю самого автора врешті решт. Навіть в тих часах, коли всі радості буття продовжують розділяти лише твори автора, а не він сам, оцінка їх публікою постійно трансформують образ самого автора, визначаючи його місце (на основі його творчості) у складній системі стильових епох [1, с. 342; 3; 4].

Отже, риторика зображального мистецтва є платформою і двостороннім провідником для психологізму як від автора до публіки, що виражається у емоційному резонансі, саморефлексії, катарсисі; так і від публіки до автора, що проявляється у терапевтичному ефекті, самопізнанні, трансформації образу автора в очах суспільства, впливу на його подальшу долю.

Список використаних джерел

1. Ідеї, смисли, інтерпретації образотворчого мистецтва: Українська теоретична думка ХХ століття: антологія / Упоряд. Р. Яців. Ч. 4. Львів : Львівська Національна Академія мистецтв; Інститут народознавства НАН України; Наукове товариство ім. Шевченка, 2021. 984 с.
2. Кулка І. Психологія мистецтва / Пер. з чеськ. Харків : Гуманітарний центр, 2014. 560 с.
3. Плахотнюк О.А. Сиротинська Н. І., Белінська Л.С. Українська танцювальна культура як репрезентант національних традицій. Актуальні питання

- гуманітарних наук : Міжвузівський зб. наук. пр. молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка. Дрогобич, 2025. Вип. 90. Т. 2. С. 93–99. DOI : <https://doi.org/10.24919/2308-4863/90-2-13>,
4. Топорков Д.А. Деякі стильові тенденції еллінізму як основа для творення зображального канону. *Культура України : зб. наук. пр. / М-во культури та стратегічних комунікацій України, Харків. держ. акад. культури. Харків: ХДАК, 2024. Вип. 85. С. 15–22. DOI: <https://doi.org/10.31516/2410-5325.085.02>*
5. Топорков Д. А. Суть злиття культур: переосмислення єгипетського античного синкретизму в зображальному каноні. *Культурологічний альманах. Київ : Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 2024. Вип. 1 (9). С. 400–407. DOI: <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2024.1.51>*
6. Brigstocke 3 Н. (Ed.). *The Oxford Companion to Western Art*. Oxford : Oxford University Press, 2001. 808 p.
7. Plakhotnyuk O., Kuzyk O., Yatsenko A. The role of national folk dances in shaping the cultural identity of the Ukrainian people. *Мистецтвознавчі записки. Київ 2025. Т. 25. Вип. 1. С. 43–55. DOI: <https://doi.org/10.63009/noac/1.2025.43>*